

XXVII JORNADES CIENTÍFIQUES

“Què fem amb els plàstics?”

Organitzat i dirigit per:

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI

ÍNDEX

I. Resum XXVII Jornades Científiques	pàg. 5
II. Presentació	pàg. 6
III. Justificació	pàg. 7
IV. Acte inaugural	pàg. 8
V. Primera ponència: “L’impacte dels plàstics al mar”.	pàg. 9
VI. Segona ponència: “Actualitat de la gestió de residus urbans al Camp de Tarragona”.	pàg. 10
VII. Tercera ponència: “La classificació de residus d’envasos a com part de l’economia circular”.	pàg. 11
VIII. Quarta ponència: “Plásticos: soluciones sostenibles para los restos de la Sociedad”.	pàg. 12
IX. Cinquena ponència: “El plàstic: una via de contaminació o una eina de coneixement”.	pàg. 13
X. Taula rodona: “Plàstics: necessitat real?”	pàg. 14
XI. Clausura i entrega de diplomes.	pàg. 15
XII. Annexos	pàg. 16
Annex I: Cartell XXVII Jornades Científiques.	pàg. 16
Annex II: Díptic informatiu XXVII Jornades Científiques.	pàg. 17

I. Resum XXVII Jornades Científiques

Data: 14 de novembre de 2019

Lloc: Sala d'actes de l'Autoritat Portuària de Tarragona

Coordinació i organització

- Equip tècnic de Mare Terra Fundació Mediterrània.
- Universitat Rovira i Virgili.

Direcció del curs

- Dr. Francesc Borrull, Catedràtic en Química Analítica de la URV i Coordinador del Grup de Recerca en Cromatografia i Aplicacions Mediambientals.
- Ángel Juárez Almendros, President de Mare Terra Fundació Mediterrània i Mediterrània Centre d'Iniciatives Ecològiques.

Assistents

Més de cent participants, entre els quals estudiants de diversos centres educatius (majoritàriament de l'Institut Cal·lípolis i l'Insitut Comte de Rius), professors i personal docent, responsables i directius de departaments de medi ambient, i persones a títol individual.

Observacions: el preu del curs era de 25 euros, gratuït per a estudiants i persones en situació de desocupació.

Programa del curs

- **9.00h** Registre d'assistents i lliurament del material.
- **9.15h** Inauguració del curs
- **9.45h** Ponència: “L'impacte dels plàstics al mar”, Ricardo Aguilar.
- **10.30h** Ponència: “Actualitat de la gestió dels residus urbans al Camp de Tarragona”, Armengol Grau.
- **11.15h** Pausa
- **11.45h** Ponència: “La classificació de residus d'envasos com a part de l'economia circular”, Alfonso Tajuelo.
- **12.30h** Ponència: “Plásticos: soluciones sostenibles para los retos de la Sociedad”, Ignacio Marco.
- **13.15h** Ponència: “El plàstic: una via de contaminació o una eina de coneixement?”, Grup Breaking Plastics.
- **14.00h** Dinar
- **15.30h** Taula Rodona: “Plàstics, necessitat real?”
- **17.00h** Clausura i entrega de diplomes.

II. Presentació

La sala d'actes de l'Autoritat Portuària de Tarragona va acollir la vint-i-setena edició de les Jornades Científiques organitzades per Mare Terra Fundació Mediterrània amb la col·laboració de la Universitat Rovira i Virgili.

Aquest esdeveniment ha comptat amb un gran seguiment un any més, fet que va omplir la sala d'actes de l'Autoritat Portuària. Els principals assistents van ser del Cicle Formatiu de Grau superior de Salut Ambiental i del Cicle Formatiu de Grau Superior de Química Ambiental.

L'èxit del públic és un dels grans actius d'aquest curs, ja que interessa que el major nombre possible de persones puguin aprendre amb les explicacions dels ponents i donar respostes als seus dubtes relacionats amb la temàtica de les jornades.

Aquest any la temàtica era sobre un material imprescindible a les nostres vides: el plàstic. I les Jornades anaven sota el títol: “Què fem amb els plàstics?”, donant a conèixer el seus avantatges i inconvenients.

Les diferents ponències han anat a càrrec de:

- Ricardo Aguilar (Ocena)
- Armengol Grau (SIRUSA)
- Alfonso Tajuelo (ASPLARSEM)
- Ignacio Marco (PlasticsEurope)
- I tres membres del grup Breaking Plastics: Irene Molina, Rebeca Ferrer i Maria Pérez.

En la taula rodona, on la discussió es fa d'una manera més activa i tothom està convidat a donar la seva opinió, van participar:

- Natalia Ascaso (Griñó Ecologic)
- Xavier Elías (Econotermia ceràmica)
- Mario Téllez (Ajuntament Vila-seca)
- I un dels ponents, Ignacio Marco (PlasticsEurope)

Com és habitual la inauguració i la cloenda de les Jornades Científiques, han comptat amb la participació de diverses autoritats:

- Josep Maria Cruset (President del Port de Tarragona)
- Jordu Fortuny (Segon Tinent d'Alcalde de l'Ajuntament de Tarragona)
- Yolanda Cesteros (Degana de la Facultat de Química de la URV)
- Joan Basora (Cap de Medi Ambient del Port de Tarragona)
- Trinitat Castro (Directora dels Serveis Territorials de Territori i Sostenibilitat)
- Xavier Puig (Portaveu del Govern)
- Ángel Juárez (President de Mare Terra Fundació Mediterrània)
- Francesc Borrull (Codirector del curs)

Tots els participants han felicitat Mediterrània i la URV pels 27 anys d'esdeveniments i s'han mostrat convençuts que es celebraran moltes més edicions.

III. Justificació

Plàstic, és el terme habitual per descriure una àmplia gamma de materials sintètics o semisintètics que s'utilitzen per a una immensa quantitat d'aplicacions. S'ha convertit en el material modern preferit ja que permet equilibrar les necessitats d'avui en dia. A la llar, l'oficina o la carretera, el plàstic està present, complint una funció essencial de manera eficient, còmoda i rendible.

Tots i els seus avantatges en el món de l'economia, l'ús incontrolat d'aquest material arrossega una gran problemàtica, l'impacte sobre el medi ambient. Només a Europa es generen 25 milions de tones de residus plàstics però menys del 30% tornen a la cadena del reciclatge. Del que no es recicla arriba el 85% a les platges. La producció i l'ús creixent, amenacen amb contaminar cada racó del planeta si no hi ha una bona gestió.

L'objectiu a curt termini de la societat i de les noves lleis, ha de ser el de protegir el medi ambient al mateix temps que es generen les bases d'una nova economia del plàstic. Transformar la manera en què es dissenya, produeix, utilitza i recicla el plàstic en la Unió Europea.

Reduir l'ús i l'impacte que els plàstics tenen sobre els ecosistemes és responsabilitat de tots, tant de les administracions públiques, com les empreses fabricadores, com també de l'usuari.

IV. Acte inaugural

L'acte d'inauguració va comptar amb la presència del President de Mare Terra Fundació Mediterrània i Mediterrània-CIE, Ángel Juárez; el segon Tinent d'alcalde de l'Ajuntament de Tarragona, Conseller de Serveis Econòmics, Serveis Centrals i Personals, Jordi Fortuny; el President del Port de Tarragona, Josep Maria Cruset; i la Degana de la Facultat de Química de la URV, Yolanda Cesteros.

Els quatre representants van tenir un petit torn de paraula que van aprofitar per parlar sobre la temàtica de les jornades, donant a conèixer la seva opinió relacionada amb els plàstics. També van aprofitar per agrair la presència de tots els assistents i encoratjar-los a aprendre i gaudir al màxim possible de les jornades.

Tots van fer referència al prestigi que les Jornades Científiques han aconseguit després de vint-i-set anys consecutius celebrant-se.

V. Primera ponència: “L’impacte dels plàstics al mar”.

Ricardo Aguilar, Director d’Investigació i expedicions d’Oceana.

Reconegut com a especialista en mamífers marins i expert en hàbitats profunds. Ha contribuït en el desenvolupament de plans de protecció i legislació sobre espècies i hàbitats amenaçats, en diferents acords i convencions europees.

Ricardo Aguilar va fer viatjar a tots els assistents al fons marí per explicar les conseqüències dels residus en la flora i fauna marina.

La gran majoria d’aquests residus tenen origen plàstic que té com a principal característica una degradació molt lenta, i a més, a elevades profunditats en condicions de: baixes temperatures, escassa arribada de llum i nul·la concentració d’oxigen, que fa més difícil la seva degradació.

L’arribada dels residus als diferents ecosistemes marins tenen un grau d’impacte molt elevat a la vida salvatge:

- Modificació del comportament animal
- Modificació d’hàbitats

Ricardo Aguilar va remarcar molt el què podríem fer les persones per millorar aquesta situació i, sobretot, que no vagi a més: “ La responsabilitat és el primer grau que ha d’assolir la societat, per evitar una degradació accelerada del fons marí i així també evitar deixar la nostra petjada”.

VI. Segona ponència: “Actualitat de la gestió dels residus urbans al Camp de Tarragona”.

Armengol Grau, Director gerent de la planta de valorització energètica de SIRUSA.

Ha treballat en una gran diversitat de projectes, des de la promoció fins l'operació en l'àmbit dels residus i les energies renovables.

Armengol Grau va introduir a tots els assistents en el marc normatiu recent dels residus municipals, concretament els de rebuig, associant el seu valor econòmic en la gestió d'aquests (dipòsit controlat o valorització) amb el que seria més correcte. Gestionar un residu té un cost, i en el cas de portar-los cap a un dipòsit controlat aquest cost és més elevat.

Hi ha molts residus d'origen urbà, i molt poques instal·lacions per a poder-los gestionar. En un futur molt pròxim Armengol insta en que s'han de complir amb els objectius comunitaris: prevenir, reutilitzar, reciclar, valoritzar, i per últim, eliminar. El productor de residus, els propis ciutadans, haurien d'actuar sota un règim de responsabilitat i portar a terme aquests objectius per tal que el cost en la gestió de residus disminueixi i complir, entre tots, amb la legislació ambiental vigent.

Per últim, Armengol Grau acaba amb un reflexió molt interessant:

“No existeixen suficients recursos com per a mantenir a la població mundial. Només els europeus necessitaríem una superfície igual a 2.8 planetes Terra per a satisfer a la població amb el ritme i els patrons de consum actual”.

VII. Tercera ponència. “La classificació de residus d’envasos com part de l’economia circular”.

Alfonso Tajuelo, Gerent tècnic de ASPLARSEM.

A participat en nombroses jornades i ponències, a més de desenvolupar treballs tècnics relatius a la gestió de residus. Ha treballat en diferents estudis i projectes de medi ambient.

Alfonso Tajuelo parla als assistents dels residus plàstics com objectiu prioritari per a la Unió Europea a nivell polític i legislatiu, ja que el problema, no és la seva existència, sinó la mala gestió realitzada i el impacte que generen al medi ambient.

Transmet una important informació: a Catalunya s'està ficant en marxa una legislació pròpia, “L'avantprojecte de llei de prevenció i gestió de residus i d'ús eficient dels recursos de Catalunya” amb l'objectiu clau de la correcta separació.

Una vegada introduïts a la legislació, explica que és ASPLARSEM: “Associació d'empreses de recuperació i selecció d'envasos de residus municipals. El seu objectiu comú és compartir experiències i coneixement per a millorar el funcionament de la planta de selecció i recuperació d'envasos, el seu balanç econòmic i els índexs de reciclatge i recuperació. Enfocant-se cap a un futur propi on la innovació vagi lligada a la promoció i l'augment del reciclatge i la disminució de l'arribada de residus als abocadors.”

VIII. Cuarta ponència: “Plásticos: soluciones sostenibles para los restos de la Sociedad”.

Ignacio Marco, Director General de PlasticsEurope a la regió ibèrica.

Amb una trajectòria professional dedicada a la indústria química i plàstics. Un dels seus principals objectius, és donar a conèixer l’oportunitat que representen els plàstics en l’economia circular, i desenvolupar la iniciativa: “Zero plásticos en el vertedero”.

Ignacio Marco com representat de PlasticEurope, ha donat un visió molt diferent del món dels plàstics, una oportunitat redescobrir al món a un material que dona seguretat, a més de ser eficient i sostenible.

PlasticsEurope assegura que la problemàtica dels plàstics ve donada per la mala gestió dels residus generats, per això treballen actualment tres eixos: la gestió de residus, ecodisseny, i comportament i conscienciació cívica per a reduir la problemàtica mediambiental. Darrera aquestes tres solucions s’associa l’inici de l’economia circular i l’economia baixa en carboni. La finalitat conjunta de totes les actuacions és reduir el volum de residus i la generació de diòxid de carboni.

Com a conclusió, Ignacio Marco ens transmet que: “el que determina l’impacte mediambiental d’un material és la forma en que l’utilitzem”.

IX. Cinquena ponència: “El plàstic: una via de contaminació o una eina de coneixement?”

Grup Breaking Plastics, format per estudiant de química i bioquímica de la URV.

Tenen com a objectiu principal desenvolupar idees que puguin donar solució als residus generats per les bosses de plàstic i el paper de film. Han treballat buscant una resposta al repte plantejat i volen presentar el resultat de tota aquesta feina i recerca. Es pot transformar el plàstic en coneixement?

EL Grup Breaking Plastics de la URV, va presentar el seu projecte relacionat amb el concurs “Recircula Challenge”, que repta a l’alumnat universitari a proposar solucions, amb base tecnològica que redueixin la petjada ecològica i tinguin un impacte social positiu. El seu objectiu va ser que un material com el plàstic no es torni un residu, sinó que es transformi en un altre material.

En aquest projecte, mitjançant diferents tècniques al laboratori, volen transformar el material plàstic de les bosses d’un sol ús o el paper de fil, en un plàstic de composició diferent que sigui més resistent i poder transformar-ho en material escolar o d’oficina. D’aquesta manera donar una vida més llarga i que trigui molt més temps en convertir-se en residu. Així es presentaven la línia de productes “Offic” de material escolar.

X. Taula rodona: “Plàstics: necessitat real?”

A la taula rodona van participar representants de 4 entitats amb molt pes en l'àmbit de la gestió dels residus, amb un ampli coneixement del material plàstic: Natalia Escaso, tècnica en Griñó Ecologic; Xavier Elias, consultor ambiental internacional; Ignacio Marco, Director PlasticsEurope a la regió ibèrica; i Mario Téllez, regidor a l'Ajuntament de Vila-seca i Conseller Comarcal d'En Comú Podem.

El debat anava lligat al títol de les jornades: “Què fem amb els plàstics?”, fent especial èmfasis en les necessitats i comoditats que dona en el dia a dia.

Tots els participants estaven d'acord en que és un material molt versàtil que facilita l'estil de vida actual.

Entre el públic assistents es trobaven diversos ponents, un d'ells Ricardo Aguilar, que va donar un nou unt de vista al debat amb aquesta idea: “Si tots estem a favor del plàstic, doncs que fem aquí?”. No van ser les últimes paraules que els assistents van dir. Aquesta qüestió va generar un col·loqui, on la majoria dels estudiants es van posicionar en contra dels plàstics.

La taula rodona es va tancar amb la idea general que emmarca totes les jornades: “el plàstic: un material necessari en la societat, però amb una incorrecta gestió del residu es genera”.

XI. Clausura i entrega de diplomes

A l'acte de cloenda hi van participar el President de Mare Terra Fundació Mediterrània i Mediterrània-CIE, Ángel Juárez; el Cap de Medi Ambient del Port de Tarragona, Joan Basora; el catedràtic en Química Analítica de la URV i Codirector de les Jornades, Francesc Borrull; la Directora dels Serveis Territorials de Territori i Sostenibilitat, Trinitat Castro; i el Portaveu del Govern i Coordinador de l'Àrea de Territori i Sostenibilitat, Xavier Puig.

Tots ells van fer una petita valoració de com havia anat el curs, i van explicar també el seu punt de vista envers a la realitat dels plàstics. Van enaltir l'èxit, un any més, de l'esdeveniment impulsat per Mare Terra Fundació Mediterrània. Es va agrair la presència i participació del públic assistent que no va faltar a cap dels actes programats.

Ángel Juárez va remarcar la importància que té haver celebrat el 27è aniversari de les Jornades amb tant d'èxit d'assistència. Ja que hi ha hagut persones a les que no s'ha pogut inscriure per falta d'aforament.

Com és habitual, per posar punt i final es va fer el tradicional lliurament de diplomes a tots els assistents.

XII. Annexos

Annex I: Cartell XXVII Jornades Científiques

XXVII JORNADES CIENTÍFIQUES

QUÈ FEM AMB ELS PLÀSTICS?

14 de novembre del 2019

Ricardo Aguilar (OCEANA) Albert Mateu (Griñó Ecologic)
Alfonso Tajuelo (ASPLARSEM) Albert Vilalta (SUEZ Environment)
Armengol Grau (SIRUSA) Ignacio Marco (PlasticsEurope)
Breaking Plastics (URV)

Sala d'actes de l'Autoritat Portuària de Tarragona
Inscripcions al 977 551 300 / educa@mare-terra.org

Organitza:

Col·labora:

Annex II: Díptic informatiu XXVII Jornades Científiques

INSCRIPCIÓ:

25€ (gratuït per a estudiants, jubilats i aturats)

Enviar un correu electrònic a: educa@mare-terra.org amb les següents dades:

• Nom i cognoms	• Telèfon
• DNI	• Correu electrònic
• Adreça	• Formació i/o ocupació
• C.P.	• Nom de l'entitat/empresa (si escau)
• Província	

Ingrés inscripció al compte ES12 2100 0195 8702 0015 9913 (CAIXABANK).
Cal fer constar el nom i cognoms de l'interessat al resguard de l'ingrés i fer-nos arribar una còpia.

**Per més informació, truca'ns al 977 551 300 o visita'ns al
C/ Francolí 56-58, 43006 Tarragona**

Coordinació i organització: **Equip tècnic de Mare Terra Fundació Mediterrània**
Director del curs: **Dr. Francesc Borrull** - Catedràtic en Química Analítica de la URV i
Coordinador del Grup de Recerca en Cromatografia i Aplicacions Mediambientals.

Organitza:

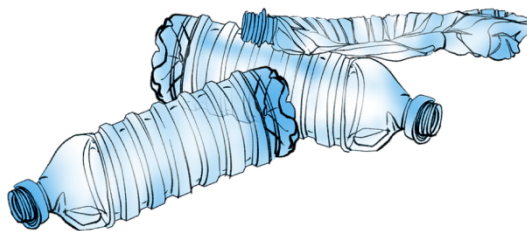

Col·labora:

XXVII JORNADES CIENTÍFIQUES

QUÈ FEM AMB ELS PLÀSTICS?

14 de Novembre del 2019

Sala d'actes de l'Autoritat Portuària de Tarragona

mare-terra.org

9.00h Recollida de la documentació

9.15h Inauguració i presentació del curs

Ángel Juárez (President de Mare Terra), *Jordi Fortuny* (Segon Tinent d'alcade Conseller de Serveis Econòmics, Serveis Centrals i Personals), *Josep Maria Cruset* (President Port de Tarragona), *Yolanda Cesteros* (Degana de la Facultat de Química de la URV)

09.45h L'impacte dels plàstics al mar

Ricardo Aguilar, Director d'investigació i expedicions d'Oceana

10.30h Actualitat de la gestió dels residus urbans al Camp de Tarragona

Armengol Grau, Director gerent de la planta de valorització energètica de SIRUSA

11.15h Pausa-café

11.45h La classificació de residus d'envasos com part de l'economia circular

Alfonso Tajuelo, Gerent tècnic de ASPLARSEM

12.30h Plásticos: soluciones sostenibles para los retos de la sociedad

Ignacio Marco, Director PlasticsEurope Espanya

13.15h El plàstic: una via de contaminació o una eina de coneixement?"

Grup Breaking Plastics, estudiants de la URV

14.00h Dinar

15.30h Taula Rodona. Plàstics: necessitat real? Hi intervenen:

Natalia Ascaso, Tècnica en Griñó Ecologic

Xavier Elias, Consultor ambiental internacional

Ignacio Marco, Director PlasticsEurope Espanya

Mario Téllez, regidor a l'Ajuntament de Vila-seca i Conseller Comarcal d'en Comú Podem.

17.00h Clausura i entrega de diplomes

Ángel Juárez (Mare Terra), *Joan Basora* (Cap de Medi Ambient Port de Tarragona), *Francesc Borrull* (Catedràtic URV), *Trinitat Castro* (Directora dels Serveis Territorials de Territori i Sostenibilitat), *Xavier Puig* (Portaveu del Govern i coordinador de l'Àrea de Territori i Sostenibilitat)